

Oponentský posudek disertační práce

Student: Mgr. Lukáš Stárek

Název práce: Etika v práci osobních asistentů

Oponent: Doc. PhDr. Kateřina Hádková, Ph.D.

Pracoviště: Katedra speciální pedagogiky, Pedagogická fakulta UK v Praze

V předložené disertační práci řeší autor Mgr. Lukáš Stárek téma etiky v práci osobních asistentů. Téma je aktuální v souvislosti s tendencemi zkvalitňování poskytovaných sociálních služeb.

Hlavním cílem disertační práce bylo zjistit vliv míry obeznámenosti osobních asistentů s etickým kodexem a přínos etického kodexu. Autor předpokládá a zaměřuje se na využitelnost etického kodexu při řešení etických dilemat, která se vztahují k výkonu profese osobního asistenta.

Disertační práce má jedenáct kapitol, avšak rozsahově značně disproporčních, zejména kapitoly výzkumné části jsou rozsahově nevyrovnané (např. krátké kapitoly 8, 11 mohly být pouze podkapitolami). K pochopení zvolené problematiky provádí autor v první kapitole výklad hlavních pojmů, vymezuje osobní asistenci, druhy osobní asistence a vysvětluje osobní asistenci v rámci vzdělávání. V rámci druhé kapitoly se věnuje profesnímu profilu osobního asistenta včetně profesionálního vztahu a odpovědnosti v poskytování kvalitní péče, profesního postoje a hodnot, kvalifikačních požadavků, osobnostních předpokladů, vzdělávání osobních asistentů, jejich kompetence. Třetí kapitola je věnována multidisciplinárnímu přístupu, tato kapitola je velmi krátká, bez podkapitol a ze struktury teoretické části se vymyká. Čtvrtá kapitola je zaměřena na etiku a sociální práci, autor vymezuje hodnoty a normy, hodnotovou orientaci, morálku. V páté kapitole rozebírá autor etický kodex v práci osobního asistenta, popisuje situaci v České republice a zabývá se kritickým pohledem na etické pohledy. Šestá kapitola přináší problematiku etických dilemat v osobní asistenci, etické problémové okruhy, postupy při jejich řešení a model etického rozhodování. Těchto šest kapitol tvoří teoretickou základnu pro výzkumnou část práce. V rámci sedmé kapitoly věnované výzkumnému designu autor formuluje výzkumnou otázku, avšak ve velmi obecné rovině. Dále se věnuje výběru výzkumné strategie, přičemž autor zvolil design smíšeného výzkumu. Vybrané výzkumné metody jsou relevantní pro dosažení cílů disertační práce. V další části této kapitoly vysvětluje teoretická východiska hypotéz a

stanovuje 5 hypotéz, které korespondují s otázkami v dotazníku a rozhovoru. U každé hypotézy operacionalizuje pojmy tvořící hypotézu. Dále jsou popsány výzkumné nástroje sběru dat, charakteristika zkoumané skupiny osob, etika výzkumu, časové vymezení výzkumu. V osmé kapitole je uveden předvýzkum, v deváté kategorizace, analýza a interpretace získaných dat, v desáté výsledky testování hypotéz a jedenácté diskuze. Ve shrnutí výsledků autor sice klade důraz na situaci, že 97 % respondentů bylo při podpisu pracovní smlouvy obeznámeno s etickým kodexem, ale už nesleduje jak. Do jaké míry (hloubky) měli možnost etický kodex prostudovat a s tím související míru znalosti na vliv jejich jednání. Diskuze a interpretace výsledků je povrchní a nevyčerpává zcela odpověď na hlavní výzkumnou otázku. Chybí komparace se zahraničními výzkumy a především formulace konkrétních doporučení pro praxi. Přesto se jedná o výsledky původního výzkumu, který může vést ke zkvalitnění práce osobních asistentů.

Otázky k obhajobě:

1. Uveďte přínos Vaší práce, konkrétní výstupy pro praxi.
2. Jakým způsobem probíhá v praxi „seznámení“ či prostudování etického kodexu (při podpisu smlouvy)? Nejedná se pouze o formální záležitost? Existuje nějaký kontrolní mechanismus (zpětná vazba ze strany zaměstnavatele), který by ověřoval znalost etického kodexu?

Z formálního hlediska je disertační práce zpracována standardně. Počet stran včetně příloh je 177. Občas jsou patrné stylistické chyby. Celkově disertační práce odpovídá požadavkům stanoveným na tento typ prací a splňuje podmínky stanovené vysokoškolským zákonem č. 111/1998 Sb. ve znění pozdějších předpisů. Proto doporučuji přiznat Mgr. Lukášovi Stárkovi na základě úspěšné obhajoby vědecký titul Ph.D.

V Praze dne 30.10. 2015

Doc. PhDr. Kateřina Hádková, Ph.D.